

FRITT ORD

**Årsregnskap
2013**

Aktivitetsregnskap for perioden 1. januar til 31. desember

	Noter	2013 (mill. kr.)	2012 (mill. kr.)
Anskaffelse av midler			
Finans- og investeringsaktiviteter			
Mottatt aksjeutbytte		11,3	25,3
Realisert gevinst ved salg av verdipapirer		66,0	41,0
Realisert tap ved salg verdipapirer		26,9	36,5
Renteinntekter		53,4	54,1
Opp/(ned)skrivning anleggsmidler		(19,3)	24,6
Verdiendring finansielle instrumenter		163,7	179,8
Verdiendring private equity-investeringer		22,9	9,4
<i>Sum anskaffelse av midler</i>		271,0	297,7
Forbrukte midler			
Kostnader til anskaffelse av midler			
Forvaltningskostnad investeringsaktiviteter		2,8	3,1
Bevilgninger til oppfyllelse av formålet			
Bevilget til vedtektsfestede formål	10	86,9	86,4
Kostnader for aktiviteter som oppfyller formålet			
Seminarkostnader		12,1	6,2
Lønnskostnader	11	11,0	8,5
Avskrivning på varige driftsmidler	2	4,6	4,6
Annen driftskostnad		6,9	7,4
<i>Sum kostnader for aktiviteter som oppfyller formålet</i>		34,6	26,8
<i>Sum forbrukte midler</i>		124,3	116,2
Årets aktivitetsresultat		146,8	181,4
Overført til annen formålskapital		146,8	181,4

Se vedlagte noter til årsregnskapet

Balanse pr. 31. desember

Eiendeler

	Noter	2013 (mill. kr)	2012 (mill. kr)
Anleggsmidler			
Formålstjenlige investeringer			
Bygg og innredninger	2	81,0	85,6
Aksjer i European Foundation House		7,8	7,8
<i>Sum formålstjenelige investeringer</i>		88,8	93,5
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskaper	3,1	20,2	39,6
Investeringer i tilknyttede selskaper	4	116,5	116,5
Investeringer i andre selskaper	5	252,7	253,5
Langsiktig fordring		8,5	8,5
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		398,0	418,1
<i>Sum anleggsmidler</i>		486,8	511,6
Omløpsmidler			
Fordringer			
Diverse fordringer		7,0	8,6
<i>Sum fordringer</i>		7,0	8,6
Investeringer			
Markedsbaserte aksjer og aksjefond	6	907,7	683,4
Obligasjoner	7	1 180,7	1 167,3
Formålstjenlige investeringer	7	16,9	15,8
Andre finansielle instrumenter	8	347,5	418,9
<i>Sum investeringer</i>		2 452,8	2 285,4
Kontanter og bankbeholdning		67,1	108,0
<i>Sum omløpsmidler</i>		2 526,9	2 401,9
Sum eiendeler		3 013,7	2 913,5

Balanse pr. 31. desember

Formålskapital og gjeld

	Noter	2013 (mill. kr)	2012 (mill.kr)
Formålskapital			
Grunnkapital		500,0	500,0
Annen formålskapital		2 450,6	2 303,8
<i>Sum formålskapital</i>		2 950,6	2 803,8
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		0,4	0,2
Skyldig offentlige avgifter		0,5	0,5
Annen kortsiktig gjeld		3,7	33,5
Ikke utbetalte bevilgninger		58,5	75,4
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		63,1	109,7
Sum gjeld		63,1	109,7
Sum formålskapital og gjeld		3 013,7	2 913,5

Restforpliktelser 4, 8

Georg Fredrik Rieber-Mohn
Styrets leder

Grete Brochmann
Styremedlem

Christian Bjelland
Styremedlem

Liv Bliksrud
Styremedlem

Alexandra Bech Gjørsvik
Styremedlem

Guri Hjeltnes
Styremedlem

Frank Rossavik
Styremedlem

Sigrun Slaggard
Styremedlem

Erik Rudeng
Adm. direktør

Kontantstrømsoppstilling for perioden 1. januar til 31. desember 2013

	2013 (mill. kr)	2012 (mill. kr)
Årets aktivitetsresultat	146,8	181,4
Urealisert verdiendring	(205,9)	(213,8)
Avskrivninger	4,6	4,6
Bevilget til vedtektsfestede formål	86,9	86,4
Endring i tidsavgrensninger	(28,0)	27,6
<i>Tilført fra driften</i>	4,4	86,2
Finans og investeringsaktiviteter		
Salg aksjer/andeler/finansielle instrumenter	531,5	830,1
Kjøp aksjer/andeler/finansielle instrumenter	(476,9)	(818,6)
<i>Sum tilført fra investeringsaktiviteter</i>	54,6	11,5
Bevilgninger til oppfyllelse av formålet		
Utbetalte bevilgninger i perioden	(99,8)	(90,8)
Sum likviditetsendringer i perioden	(40,9)	6,9
Likviditetsbeholdning pr 01.01	108,0	101,2
Likviditetsbeholdning pr 31.12	67,1	108,1

Noter til regnskapet

31. desember 2013

Generelt

Stiftelsen Fritt Ord er stiftet 7. juni 1974 og er en stiftelse med et ideelt, allmennyttig formål.

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Stiftelsens investeringer i datter- og tilknyttede selskaper anses for uvesentlig for å bedømme selskapets stilling og resultat, og det er derfor ikke utarbeidet konsernregnskap. Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Avskrivbare driftsmidler avskrives lineært over antatt levetid. Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Likviditetsbeholdningen i kontantstrømoppstillingen omfatter kontanter, egne bankinnskudd samt bankinnskudd i mellomregning med forvalterne.

Finansielle omløpsmidler

God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner gjør et unntak fra regnskapslovens regler knyttet til finansielle investeringer. Av hensyn til brukergruppens informasjonsbehov kan finansielle investeringer regnskapsføres til virkelig verdi når følgende vilkår er oppfylt:

- (1) Investeringene er notert på børs eller administreres av en profesjonell kapitalforvalter.
- (2) Virkelig verdi av investeringene kan måles pålitelig

Finansielle omløpsmidler er i årsregnskapet verdsatt i henhold til dette prinsippet. Børsnoterte aksjer og obligasjoner vurderes til virkelig verdi og er vurdert til børskurs pr. 31.12.13. Valutakursen er basert på Norges Banks sluttkurs pr. 31.12.13.

Finansielle anleggsmidler

Aksjer som klassifiseres som anleggsmidler er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap. Ansvarlig lån vurderes etter pålydende.

Valuta

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta bokføres med kursene på transaksjonstidspunktet. Beregnet ikke realisert kurstap på omløpsmidler og kortsiktig gjeld pr. 31.12 er kostnadsført etter fradrag for urealisert gevinst opp til urealisert tap innen samme valutaslag. Beregnet ikke realisert kurstap pr. 31.12 for langsiktige fordringer og gjeld kostnadsføres; urealisert kursgevinst inntektsføres ikke.

Verdiendring investeringer

Verdiendring består av følgende elementer:

- (1) Urealisert verdiendring på finansielle instrumenter og andre investeringer i løpet av siste regnskapsperiode.
- (2) Tilbakeført urealisert verdiendring på solgte finansielle instrumenter og andre investeringer. Realisert gevinst/tap viser et resultat beregnet ut fra salgssum redusert med historisk kostpris etter FIFO-prinsippet.

Bevilgninger til vedtektsfestede formål

Bevilgninger til vedtektsfestede formål kostnadsføres løpende i overensstemmelse med styrets vedtak.

Skatt

Stiftelsen Fritt Ord er en stiftelse med det ideelle formål å fremme allmennyttig virksomhet. Stiftelsen har ikke erverv som formål og er således fritatt for skatt. Dette fremgår av skattelovens § 2-32.

Noter til regnskapet

31. desember 2013

2. Bygg og innredninger

	Uranien- borgveien 2	Farringdon Road 60	Inventar	Kunst	Sum
Anskaff.kost pr 01.01	37 100 430	67 360 662	3 941 238	431 800	108 834 130
Tilgang	0	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskr.	7 098 764	16 775 540	3 941 238	0	27 815 542
Bokført verdi 31.12	30 001 666	50 585 122	0	431 800	81 018 588
Årets avskrivninger	678 168	3 943 884	0	0	4 622 052
Økonomisk levetid	50 år	12 år	5 år	Uendelig	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Avskrives ikke	

Eierandel i sameiet Uranienborgveien 2 utgjør 59%. Farringdon Road 60 er en eiendom i London. Formålet med eiendommen er å gi rom for et senter for ytringsfrihet og litteraturdebatt basert på norsk-britisk samarbeid.

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og avskrives planmessig.

3. Investeringer i datterselskaper

	Anskaffelses- tidpunkt	Forr. Kontor	Eierandel / Stemmerett	Resultatandel 2013	Egenkapital- andel 31.12.13
Westfal-Larsen Chemical Carriers Investor AS	2006	Oslo	75,95 %	-19 347 458	20 241 816
			Historisk kost	Nedskrivning	Balanseført verdi
			60 000 000	39 758 184	20 241 816

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap. Westfal-Larsen Chemical Carriers Investor AS er et selskap som har investert i 6 skipseiende selskap. Stiftelsen utøver ingen eierrettigheter i driften av datterselskapet.

Noter til regnskapet

31. desember 2013

4. Investeringer i tilknyttede selskaper

	Anskaffelses- tidspunkt	Forr. Kontor	Eierandel / Stemmerett
TKV Invest AS	2008	Oslo	44,69 %
Cernova AS	2005	Bergen	34,00 %
Morgenbladet AS	2003, 2008	Oslo	49,05 %
			Balanseført verdi
TKV Invest AS			15 000 000
Cernova AS			100 000 000
Morgenbladet AS			1 500 000
Sum investeringer i tilknyttede selskaper			116 500 000

Under gitte betingelser har Institusjonen Fritt Ord en forpliktelse til å yte ytterligere kapitalinnskudd på kr 13 400 000 i TKV Invest AS. Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap.

5. Investeringer i andre selskaper

	Anskaffelses- kost	Eierandel	Balanseført verdi
Amedia AS	27 344 882	3,00 %	27 344 882
Nokas AS	140 332 407	19,94 %	137 103 085
Codfarmers ASA	7 333 634	3,28 %	43 538
NHP Eiendom AS	75 451 500	4,83 %	75 451 500
Green Energy Group AS	12 684 621	3,34 %	12 684 621
Store norske leksikon	100 000	40,00 %	100 000
Sum investering i andre selskap	263 247 044		252 727 626

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap

Noter til regnskapet

31. desember 2013

6. Markedsbaserte aksjer og aksjefond

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balanseført verdi
NattoPharma ASA	21 042 903	17 947 076	17 947 076
KLP AksjeGlobal Indeks II	169 307 759	210 864 962	210 864 962
KLP AksjeNorge Indeks	50 000 000	100 260 901	100 260 901
KLP AksjeEuropa Indeks II	30 091 664	31 521 356	31 521 356
Aberdeen Eiendomsfond Norge 1	55 315 603	57 276 761	57 276 761
Generation Global Equity	57 053 920	87 676 268	87 676 268
Skagen Kon-Tiki	76 253 341	91 028 144	91 028 144
Buyandread AS	1 000 000	80 000	80 000
Diversifiserte norske aksjer	125 000 000	142 691 474	142 691 474
Diversifiserte globale aksjer	90 000 000	111 928 718	111 928 718
XACT OBX	8 996 589	10 795 448	10 795 448
Egerton Capital Equity Fund Class I NOK	45 000 000	45 612 010	45 612 010
Sum markedsbaserte aksjer	729 061 778	907 683 118	907 683 118

Noter til regnskapet

31. desember 2013

7. Obligasjoner

	Pålydende	Markeds- verdi	Balanseført verdi
Pengemarked			
Storebrand Rente+	74 165 623	72 974 882	72 974 882
DNB NOR Likviditet 20 (IV)	17 021 371	19 963 652	19 963 652
Norske obligasjoner			
Alfred Berg Høyrente	81 355 511	81 175 582	81 175 582
Arctic High Return Class B	50 000 000	52 840 103	52 840 103
Bergen Broker Finans ASA 05/15	10 000 000	9 511 025	9 511 025
Cultura Sparebank 13/23	3 000 000	3 006 592	3 006 592
Danske Invest Norsk Obligasjon	58 682 676	63 887 140	63 887 140
DnB Kredittobligasjon	62 945 918	61 125 915	61 125 915
DNB NOR Solvent 07/14	30 000 000	30 156 400	30 156 400
DNB Obligasjon (III)	88 413 685	92 647 348	92 647 348
Haugesund Sparebank 04/	25 000 000	25 805 590	25 805 590
Kvinnherad Sparebank 04/	20 000 000	19 836 050	19 836 050
Nordea Obligasjon III	58 291 985	58 532 794	58 532 794
Nordic High Return	50 000 000	51 808 801	51 808 801
Skudenes og Aakra Sparebank 04/	20 000 000	20 410 667	20 410 667
Sparebanken Sør 10/	10 000 000	10 098 542	10 098 542
Storebrand Obligasjon+	79 566 436	78 143 182	78 143 182
Teekay Offshore 12/17	15 000 000	16 011 229	16 011 229
Utenlandske obligasjoner			
Bluebay Emrg Mkt Select Bond Fund	30 000 000	27 420 289	27 420 289
BlueBay High Yield Cor. Bond Fund	37 000 000	39 971 701	39 971 701
Bluebay Inv Grade Fond (SEB)	63 950 000	84 937 215	84 937 215
Blueway Conv Loan 12%	25 000 000	35 416 700	35 416 700
DCI Enhanced HG Credit E NOK	26 000 000	26 849 513	26 849 513
DCI Enhanced HG Floting K NOK	40 000 000	43 083 094	43 083 094
Eoal Cyprus Holdings LTD	16 200 000	93 537	93 537
KLP Obligasjon Global I	24 671 808	33 638 859	33 638 859
Nordea Global Statsobligasjon	25 944 573	35 659 221	35 659 221
Nordea US High Yield Bond Fund	38 000 000	41 283 383	41 283 383
Storebrand Global Obligasjon A	28 862 755	34 037 090	34 037 090
Sum obligasjoner	1 027 885 347	1 087 753 570	1 180 692 104
Media Development Loan Fund	15 930 000	16 932 650	16 932 650
Sum formålstjenelige investeringer	15 930 000	16 932 650	16 932 650

Noter til regnskapet

31. desember 2013

8. Andre finansielle instrumenter

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balansført verdi
<i>Utenlandske aksjefond</i>			
AKO Fund Ltd	118 170 014	205 629 479	205 629 479
<i>Private Equity</i>			
Sector Speculare AS (986 591 893)	10 000 000	10 289 085	10 289 085
Sector Speculare II Fund Class A	20 000 000	3 600 746	3 600 746
Sector Exspec Fund Class A NOK	17 897 220	3 339 621	3 339 621
Sector Speculare IV	15 000 000	2 851 912	2 851 912
Verdane Capital IV AS	1 649 200	2 417 549	2 417 549
Verdane Capital V AS	2 184 452	2 415 885	2 415 885
Herkules Private Equity Ltd.	3 775 046	2 921 140	2 921 140
Herkules Private Equity Ltd. II	19 796 792	24 543 955	24 543 955
Herkules Private Equity Ltd. III	14 895 514	16 460 501	16 460 501
Herkules Private Equity IV	5 427 975	5 149 799	5 149 799
Norvestor IV	8 296 221	10 821 237	10 821 237
Norvestor V	9 924 701	13 646 618	13 646 618
Morgan Stanley Real Estate	14 200 668	1 312 795	1 312 795
Morgan Stanley Eurozone Office Fund	20 648 856	11 788 922	11 788 922
Argentum Investments Partners	14 499 427	30 294 213	30 294 213
Sum	178 196 071	141 853 977	141 853 977
Sum andre finansielle instrumenter	296 366 085	347 483 456	347 483 456

Samlet restforpliktelse knyttet til investeringer i Private Equity kr. 75 515 000.

Noter til regnskapet

31. desember 2013

9. Finansiell risiko

Stiftelsens finansielle risiko kan i hovedsak dekomponeres til henholdsvis markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Risikoen klassifiseres som høy, moderat eller minimal.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for endringer i porteføljens verdi på grunn av endringer i renter, aksjekurser, valutakurser og kredittspreader. Stiftelsens investeringsstrategi medfører at stiftelsen statistisk sett vil få en negativ avkastning hvert 4/5. år. Markedsrisikoen klassifiseres som høy.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av at utstedere av renteinstrumenter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko i obligasjonsporteføljen overvåkes blant annet ved bruk av kredittvurdering. Stiftelsens investeringer i obligasjoner medfører at stiftelsens kredittrisiko klassifiseres som moderat/høy.

Motpartsrisiko

Motpartsrisiko er risiko for tap knyttet til en at en motpart går konkurs eller på annen måte ikke kan oppfylle sine forpliktelser.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at stiftelsen ikke vil kunne oppfylle sine forpliktelser etterhvert som de forfaller. Stiftelsen har i hovedsak bare prosjektorienterte forpliktelser som kun oppstår av styrets egne vedtak. Styret bestemmer således selv omfanget av disse forpliktelsene. Styret vurderer likviditeten som god og på grunnlag av ovennevnte klassifiseres den totale likviditetsrisiko som minimal.

10. Bidrag til vedtektsfestede formål

Bidrag vedtektsfestede formål	85 415 715
Fritt Ords Pris	500 000
Fritt Ords Honnør	100 000
Stipender	654 200
Pressepriser	205 073
Sum bevilgninger	86 874 988

På stiftelsens hjemmeside, www.fritt-ord.no, gis detaljert oversikt over årets bevilgninger.

Noter til regnskapet

31. desember 2013

11. Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser med mer

	2013	2012
Lønn til ansatte	7 313 432	5 176 119
Premie til tjenestepensjon	816 900	1 247 182
Andre ytelser	388 096	170 890
Styrehonorar	1 196 467	948 069
Arbeidsgiveravgift	1 258 294	997 361
Sum lønn og sosiale kostnader	10 973 189	8 539 621
Gjennomsnittlig antall årsverk	8,5	8
Lønn og annen godtgjørelse til daglig leder:		
Lønn	1 349 263	1 307 259
Premie til tjenestepensjon	154 433	237 643
Andre ytelser	114 840	102 565
Sum lønn og godtgjørelse til daglig leder	1 618 536	1 647 467

Av stiftelsens totale bankinnskudd utgjør kr 353 890 bundne skattetrekksmidler

Stiftelsen har tegnet tjenestepensjon etter lov om foretakspensjon. Pensjonsforpliktelsen er ikke balanseført.

For daglig leder er det inngått en individuell pensjonsavtale. Denne er balanseført med kr 1,5 mill. Pensjonen beregnes etter reglene i Statens Pensjonskasse og samordnes med Folketrygden og private pensjonsordninger. Stiftelsen skal dekke differansen mellom adm. dir.s brutto pensjon på 66 % av 12G og den faktisk utbetalte pensjonen fra Folketrygden og private pensjonsordninger.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styreleder eller andre nærstående parter. Det foreligger ingen avtaler for ledende ansatte eller styret om godtgjørelser utover ordinær lønn og styrehonorar.

Kostnadsført honorar til lovpålagt revisjon utgjør kr 209 250 inkl. mva.